

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра лісівництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ ЛіСПГ
проф. Роман ВАСИЛИШИН
03.05.2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри лісівництва
протокол №22 від 28.05.2024 р.
Завідувач кафедри, доц.

Наталія ПУЗРІНА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Лісове господарство»
Гарант ОП
доц. Олександр БАЛА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ДИСЦИПЛІНИ
ЛІСОПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО**

Спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Освітня програма: «Лісове господарство»

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробник: канд. с.-г. наук, доц. Білоус М.М.

Вступ

Метою дисципліни є підготовка спеціалістів лісового господарства, які мають високий рівень професійної підготовки з лісопромислового виробництва.

Предметом дисципліни є технології і комплекс машин, які використовуються в лісозаготівельній діяльності та підсочному виробництві для оптимізації робочих процесів.

Основні завдання дисципліни: ознайомити студентів з сучасними підходами щодо організації та експлуатації комплексів заготівлі, переробки деревини і підсочки лісу лісогосподарськими підприємствами. Навчити використовувати отримані знання та уміння в майбутній професійній діяльності.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі лісового та мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК03. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.
- СК04. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН01. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.
- ПРН03. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.
- ПРН05. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.
- ПРН06. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.
- ПРН07. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.
- ПРН08. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології.

Організація проведення практики

Згідно з навчальним та календарним планом проведення навчальної практики з дисципліни «Лісопромислове виробництво» відводиться три дні (15 год.) у 2 семестрі 1 р. н. ОС «Магістр». Загальне керівництво навчальною практикою покладається на завідувача кафедри лісівництва. Відповідальним керівником навчальної практики є викладач кафедри. Керівник практики несе відповідальність за виконання усіма студентами програми навчальної практики.

Кожен день навчальної практики складається із двох етапів роботи: виконання завдань на навчально-виробничих об'єктах бази практик та камеральної роботи з обробки зібраного матеріалу і оформлення щоденника, в якому описуються та представляються результати практики. Усі записи повинні вестись ретельно і акуратно.

На початку практики керівник проводить інструктаж з охорони праці та техніки життєдіяльності, про що робиться відмітка у спеціальному журналі. Перед проведенням робіт, які пов'язані з лісозаготівельним виробництвом, первинний інструктаж на робочому місці проводить працівник лісництва, залучений на допомогу керівнику практики. На залік виносяться практичні питання у розрізі програми навчальної практики.

Зміст навчальної практики

Протягом практики студенти виконують завдання відповідно до тематичного плану. Після роз'яснення плану робіт керівником практики, студенти отримують індивідуальні та бригадні завдання пов'язані з технікою безпеки та особливостями використання ручних механізованих інструментів, тракторної техніки, трелювального, лісонавантажувального та іншого лісозаготівельного обладнання. Усі завдання виконуються з метою набуття та вдосконалення студентами практичних навичок виконання лісопромислових робіт.

Таблиця 1

Орієнтовний тематичний план

Назва теми	Кількість годин		
	всього	із них	
		аудиторні	самостійна робота
Тема 1. Техніка безпеки під час проходження навчальної практики.	1	1	–
Тема 2. Ознайомлення з навчально-виробничою базою підприємства	1	1	–
Тема 3. Основні технологічні прийоми при роботі з лісосічним обладнанням	3	2	1
Тема 4. Організація роботи нижніх лісопромислових складів	5	2	3
Тема 5. Технології і оснащення деревообробних цехів	5	2	3
Всього	15	8	7

Тема 1. Техніка безпеки при виконанні лісозаготівельних робіт.

Вивчення основних правил техніки безпеки при виконанні технічного обслуговування тракторів, підготовці їх до роботи та регулюванні основних систем та механізмів. Засвоїти безпечні прийоми роботи на основних машинно-тракторних агрегатах при виконанні лісозаготівельних робіт, а також при будівництві та утриманні лісових доріг.

Тема 2. Ознайомлення з навчально-виробничою базою підприємства.

Ознайомлення з навчальним машино-тракторним парком та технологічним обладнанням бази практики. Аналіз систем лісозаготівельних машин на виробничих об'єктах підприємства.

Тема 3. Основні технологічні прийоми при роботі з лісосічним обладнанням.

Ознайомлення з принципами організації лісосік і встановлення основних виробничих елементів лісосіки. Встановлення технологічних особливостей при механізованих і машинній заготівлі деревини. Засвоєння правил звалювання в літній та зимовий період прямостоячих, буреломних і вітровальних дерев. Виявлення небезпечних дерев з гнилизною, трухлявістю тощо.

Вивчення конструкції технологічного обладнання тракторів для безчокерного, чокерного трелювання та складових трелювального рейсу. Визначення рейсового навантаження на трактор, середньої відстані трелювання і продуктивності трелювального трактора на рейс.

Тема 4. Організація роботи нижніх лісопромислових складів.

Ознайомлення з технологією нижнього складу, встановлення його виду, річного вантажообігу, пропускної здатності та режиму роботи. Вивчення основних технологічних потоків на нижньому складі. Класифікація запасів деревини на складі. Засвоєння видів і характеристик штабелів лісоматеріалів.

Ознайомлення з потовими лініями і технологічним обладнанням нижнього складу.

Тема 5. Технології і оснащення деревообробних цехів.

Ознайомлення з деревообробним виробництвом на базі лісопильних, стрічкових рам і круглопильних верстатів. Вивчення комплексу верстатів для виготовлення столярних виробів та огляд їх конструкцій.

Індивідуальні завдання

Індивідуальними завданнями передбачено відпрацювання студентами завдань під час виконання технологічних прийомів при роботі з лісосічним обладнанням.

Методичні рекомендації

Під час проведення практики використовуються словесні, наочні та практичні методи навчання. Окремі теми програми опрацьовуються під час екскурсій на виробничі об'єкти лісогосподарських підприємств та інші установи, організації й відомства пов'язані з лісозаготівлею і первинною обробкою деревної сировини.

Орієнтовний тематичний план екскурсій (виїзних занять)

Назва теми	База проведення занять	Кількість годин
Організація роботи нижніх лісопромислових складів.	ВП НУБіП України «Боярської ЛДС» (м. Боярка)	2
Технології і оснащення деревообробних цехів.	ВП НУБіП України «Боярської ЛДС» (м. Боярка)	3

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення практики студентів

Ручні моторизовані інструменти, трактор колісний з трелювальним гідрозахватом, світловідбивний одяг, шолом, окуляри.

Вимоги до написання звіту

Відповідно до тематичного плану практики, індивідуальних та практичних завдань студенти готують щоденник-звіт з додатками, у якому відображають тему, мету, зміст завдань та короткий опис їх виконання, додають матеріали розрахунків показників лісозаготівельних заходів, фотоматеріали, а також до кожного дня практики формують відповідні висновки.

Форми та методи контролю

Для оцінки навчальної практики використовуються наступні форми контролю: опитування, співбесіда, складання заліку.

Рекомендовані джерела інформації

1. Білоус М. М., Виговський А. Ю. Лісозаготівля і транспорт лісу : підручник. К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2022. 607 с.
2. Білоус М. М., Виговський А. Ю. Лісозаготівлі і транспорт лісу : навч. посібник. К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2021. 511 с.
3. Білоус М. М., Виговський А. Ю. Лісові дороги і транспорт лісу : навч. посібник. К. : ПЦ «КОМПРИНТ», 2022. 420 с.
4. Гриб В. М., Сендонін С. Є. та ін. Основи лісоексплуатації : навч. посібник. Ч. 2. К. : Видавничий центр НУБіП України, 2021. 288 с.
5. Шкиря Т. М. Технология и машины лесосечных работ. Львов : Вища школа, 1988. 264 с.
6. Шостак В. В., Григор'єв А. С., Деревообробні верстати загального призначення: підручник. К. : Знання, 2007. 279 с.